

Școala Noastră

Cuprinsul:

Actualități:

I. Mango: Datorințe și abateri.

Chestiuni didactice:

Lazar Cosma: Lecție practică.

Sălașul:

N. D. C: Bob Mihai.

Pagini de literatură:

* * Cărți și Reviste.

Note și observări:

Mg.: Reuniunea de înmormântare

Traian Cionfi: Agonia moralei.

Administrația școlară:

N. Costachescu: Reorganizarea Casei de Credit și Economie a Corp. Didactic.

Activitatea extrașcolară:

I. Gozman: Serbare școlară.

Meseșanul: Adunarea subsecției Crasna

Un participant: Cercul Cultural „Mihail Eminescu” în comuna Chereușa.

Em. Sârbu: Ziua Eroilor 9 Mai 1929

Stiri:

Redacționale — Curs de vară — Rezultatele ale examenului de bacalaureat

— Universitate Populară „Nicole Iorga”

Condamnarea unui învățător — Descoperirea unui nou popor în Rusia — A-

legerea locurilor în învățământul prim-

măr — Numiri. —

Partea oficială:

I. Revizoratul școlar al jud. Sălaj.

II. Asociația Inv. Secția Sălaj;

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaj.

Director: Ioan Mango.



Redactor: L. Ghergariu.

Actualități.

Datorințe și abateri

Credem, că facem serviciu bun învățământului nostru primar și chiar Corpului didactic dacă acum la sfârșitul anului școlar vom arăta unele din lipsurile de cari suferă școala primară, așa cum se prezintă ele în realitate.

Pe când în majoritatea școalelor se muncește cinstit și cu sârguință, în unele nu se face nimic. Învățătorii acestora cearcă și se folosesc fără jenă de toate mijloacele, ca să se poată sustrage dela împlinirea datorințelor. Urmarea e că școala nu poate produce nimic, iar sâtenii văzând aceasta se înstreinează tot mai mult de ea.

Câteva exemple de actualitate ne vor clarifica pe deplin.

La inspecțiile din Iunie a. c. s'a constatat, că frecvența în multe din școalele noastre era redusă aproape la zero, pe când în cele minoritare se găseau prezenți 50—80% din numărul elevilor înscriși (în Valea Ungurului rom. cat. 60, în Bozieș stat din 29 înscriși prez. 29). Am găsit multe școale fără nici un elev prezent: în Iaz, Plopiș etc. Lipseau dela cursuri învățătorii din Drighiu, Sâg, Vălcăul de sus, Mal ș. a, iar suplinitorii Const. Florescu din Sârbi și Ioan Scurtu di Lazuri și-au

părăsât posturile dela Paști. Școala din Drighiu se găsea într'o stare deplorabilă.

Este în obiceiul unor învățători să nu execute nici un ordin la timp și așa cum li se cere. Astfel cursurile sau încheiat înainte de termenul legal (15 Iunie) la școlile din Cizer, Fizeș, Marin, Mal, Plopiș, Preuteasa ș. a. și fără exămen. De închierea solemnă (29 Iunie) nici nu mai vorbim. La grădinile de copii din Zălau și Carei examenele s'au dat înainte de 18 Iunie, iar încheierea solemnă la școala din Ortelec și grădina de copii din Crasna s'a făcut în 30 Iunie a. c. Și câte nu vor mai fi despre care n'avem nici o știre!

Credeți, că s'a aflat cineva (comitetet școlar etc.) să ne avizeze despre obuzurile ce se fac? Vă înșelați! Toată lumea tace și așteaptă îndreptarea cu fatalizm, ori critică.

Ca să putem ușora și desăvârși munca învățătorului în anii precedenți am sistemizat o mulțime de posturi noi la școlile mai impopulate, dar fără ca să putem atinge scopul urmărit. Cei chemați nu s'au îngrijit de sale și material didactic și nici numărul elevilor n'a crescut. Insuși învățământul în loc să se îndrepte a decăzut. Urmarea este că se vor desființa vreo 47 posturi. Cine poartă vina dacă posturile acestor învățători sunt periclitare și o parte dintre aboslvenți de acum nu vor putea obține posturi în învățământ?

Ar fi multe de spus, dar ne mărginim deocamdată numai la cele arătate mai sus cu scopul să servească de memento și să formeze obiect de preocupare pentru membri Corpului didactic din județul nostru.

I. Mango.



Chestiuni didactice.

Lecție practică

ținută la clasa II. în ziua de 14 Maiu 1929

Obiectul : Aritmetică.

Subiectul : $\left\{ \begin{array}{l} \text{De ascultat : Probleme.} \\ \text{De predat : Deslegarea a două probleme.} \end{array} \right.$

Ascultarea. Se ascultă Probleme din cele patru operațiuni.

Anunțarea. Caetele în bancă și scoateți maculatoarele că o să vă spun două probleme !

Predarea. Să iasă un elev. la tablă, iar ceilalți să scrie pe maculatoare ! Le spun problema. «Un pălărier a vândut 9 pălării cu câte 94 lei una. Cât a luat pe toate ?»

Să spună unul problema aceasta ! O spun mai mulți elevi, pe rând pentru a fi cât mai bine înțeleasă și pentru a se fixa datele. Care poată să spună ce trebuie să aflăm în această problema ? (Cât costă toate pălăriile) Și ce cunoaștem noi ? (Numărul pălăriilor și cât costă una). Câte pălării a vândul acel pălărier (9) Și cât costă una ? (94 lei). Dacă o pălărie costă 94 lei, dar 9 pălării cât vor costa, mai mult, sau mai puțin ? (mai mult) De câte ori, mai mult ? (De 94 de ori 9). Atunci care știe ce socoteală trebuie să facem ? (o socoteală de înmulțire). Se face problema ca mai jos de un elev. la tablă, iar de ceilalți pe maculatoare și-i controlez dacă lucrează fiecare.

DATELE DE PE TABLĂ :

9 păl. 94 lei ?

Lucrări mici :

$$94 \times$$

$$\underline{9}$$

$$846 \text{ lei}$$

Lucrări mari :

$$94 \times 9 = 846 \text{ lei}$$

R. : 846 costul pălăriilor

Câți lei a luat pe toate pălăriile ? (846 lei) Bine ! Să iasă altul la tablă și ascultați să vă spun altă problemă !

«Un băcan cumpără 33 litri de unt de lemn cu 990 lei. Cât îl costă litrul ?»

Să repete unul problema ! Altul ! (Până ce este înțeleasă de elevi). Dar în această problemă ce trebuie să găsim ? (cât îl costă un litru de unt de lemn) Și ce știm noi ? (câți litri sunt și cât costă toți) Dacă 33 litri de unt de lemn costă 990 lei cum facem ca să găsim cât costă unul ? (Împărțim toți banii la 33 și vedem cât se vine fiecare litru) Prin urmare ce socoteală facem ? (o socoteală de împărțire. Se face lucrarea astfel :

33 l. 990 lei 1 l. ?

Lucrări mici :

$$990 : 33 = 30 \text{ lei}$$

$$\underline{99}$$

$$-00$$

$$\underline{00}$$

$$--$$

Lucrări mari :

$$990 : 33 = 30 \text{ lei}$$

R. : 30 lei costul unui litru

Cât costă un litru de unt de lemn ? (30 de lei).

Asocierea. Ia să vă uitați toți la tablă, la prima problemă ! Ce ni s'a dat cunoscut ? (Costul unei pălării și numărul lor) Și ce trebuia să aflăm ? (cât costă toate pălăriile) Cum am aflat noi aceasta ? (printr'o socoteală de înmulțire) Pe cine cu cine am înmulțit ? (pe 94 cu 9) Și cât ne-a dat ? (846) Dar

la problema a două ce trebuia să aflăm ? (cât costă un litru de unt de lemn).

Și ce cunoșteau ? (câți litri și cât costă toți litri) Cum am găsit cât costă unul ? (împărțind costul tuturor litrilor la numărul lor) Cât a costat toți litri ? (990) Și câți litri sunt ? (33) Și pe cine la cine am împărțit ? (pe 990 la 33). Dacă vă uitați la aceste două probleme care știe că ce ne întrebam noi prima dată când începeam deslegarea problemei ? Ne întrebam că ce ni se cere să aflăm ?)

Generalizarea. Ei să știți voi că atunci când vrem să deslegăm o problemă întotdeauna ne întrebăm că ce ni se cere și pe urmă cum putem deslega problema.

Și întotdeauna când într'o problemă ni să dă costul mai multor lucruri întotdeauna facem a socoteală de înmulțire, iar când ni să dă costul a mai multor lucruri și vrem să găsim costul unui singur lucru, ori și unde în lume, sa face socoteală de împărțire.

Aplicarea. Să scrie pe caet aceste probleme, și să țină minte aceste reguli.

Gârceiu, 16 Maiu 1929.

Lazăr Cosma.

inv. dir. Gârceiu.



Sălajul.

Bob Mihai

Moto: «Nu vremile sub om,
Ci bietul om sub vremuri!»

Dacă ascultăm viața vechilor învățători, puși în serviciul școlii românești, subjugate, vom avea clipe de emoție. În studiul lor vom vedea greaua misiune de învățător redusă la minimum posibil de existență. Vom mai vedea pe învățător pus sub tutela susținătorilor școlii, cari dispuneau de el fără a se preocupa de soarta lui și prigoana unui control sever din partea statului, periclitând astfel și mai mult existența acelor ce torceau în traiul lor simplu și umil, firul idealului nostru național.

Către ei trebuie să ne îndreptăm azi și judecând fără părtinire trecutul, să le lăsăm o dungă cel puțin în istoria școlii primare de care, cred, au parte, unii mai mult ca alții, după cum personalitatea fiecărui i-a dictat. Căci mulți dintre ei au fost dotați cu aptitudini și însușiri mari, demne de misiune și iarăș mulți, poate s'au lăsat târâți de grosul unei vieți crezut fatal.

Unul dintre vechii învățători, din categoria cea mai bătrână este *Bob Mihai*. Născut în Craidorolț, în anul 1846, a urmat două clase la gimnaziul din Carăi între anii 1864—1866, trecând apoi la regeasca preparandie rom. din Oradea și o absolvă în anii 1866—1869.

Este apoi numit ca învăț-cantor în *Șemlac* jud. Arad unde nu stă nici un an, fiind atras de locurile natale. Se instalează în aceeaș categorie în *Tiream*, unde stă aproape 4 ani, până la 1873. Aici se zice că a făcut cor cu tineretul. Nu se cunoaște cauza ce-l determină să se mute la *Unimăt*, unde stă până în 1878, adecă 5 ani. Anii 1878—1880, îi face prin comunele *Veteș*, *S. Miclăuș* și *Iegăriște* din jud. Satu Mare. — Poate oferta vr'unui loc mai bun îl atrage în *Lipău* — Satu Mare, unde iarăși stă 3 ani 1880—1883. Spune că a fost chemat din nou în *Unimăt* între anii 1883—1890.

Un alt gând îl transportă iarăș la *Lipău* jud. Satu Mare și-l ține 3 ani, 1890—1893. Revine pentru a treia oară la *Unimăt* și stă în anii 1893—1896. Timpul dintre anii 1896—

1898 îl petrece în *Zalnoc* jud. Sălaj, unde se căsătorește ca văduv cu o altă văduvă. Căsătoria a doua n'a fost înzestrată cu nici un moștenitor, pe când prima, ce o făcuse în satul natal, îi adusese 11 copii. Cei ce trăiesc, azi, sunt oameni cu familii ajunși la bătrânețe, răspândiți unii prin țară, alții prin Ungaria. De tatăl lor puțin le pasă.

Din *Zalnoc* vine la Sâncraiu 1898—1900, unde se pensionează cu 20 Florini la an pentru misiunea de învățător. Cantoratul deci îl mai putea practica, trecând ca cantor în *Mihăeni*, jud. Sălaj și stă din 1900—1903. Mutându-se la *Ville Sătmar* stă până în 1914. Timpul cel mai mult de așezare din viața sa, dar numai ca cantor. Anii 1914—1919 îi face în com. *Andriș*, unde intră din nou în învățământ, ca suplinitor fiind și cantor. Aici se căsătorește a 3 oară, depe urma cărei căsătorie are azi 4 copii în vârstă de 7—12 ani. În anul 1919—1920 e cantor inv. suplinitor la stat în *Sâncraiu*, în 1920—1921 în *Săcășeni*, tot în aceeaș calitate, trecând apoi în 1921—1923 în *Sărvăzeș*, de unde se instalează în *Chereușă*, tot cantor inv. până în Decembrie 1925, când rămâne numai ca cantor până Mai 1—1929.

Bătrân, cu o barbă albă ca a sfinților din icoane, cu spatele încovoiate de greutatea celor 83 ani, cu îmbrăcămintea sa prea uzată chiar de ani uitați, bătrânul Bob Mihai, e silit acum la bătrânețe, când își numără zilele, să întrețină o familie de 6 membrii, fără nici o altă avere decât penzioara de 562 lei lunar. Vocea prima sa existență nu-l mai ajută. Ochii încă i-au slăbit.

Intrând cu el în vorbă, vei vedea, că i-a plăcut viața omului vesel, fără a se interesa de viitor. Greșeli de neiertat poate n'a făcut mai mari ca aceea, ce i-a fost impusă de soartă după cum zice el, prin căsătoria a treia. Dar oricum, bătrânul Bob Mihai este omul care și azi așteaptă cu seninătate o soartă mai bună. A văzut întregirea neamului la care și el a cotribuit cu un grăunte de nisip și nu se poate ca acest ideal să nu-i astâmpere și lui acum la nevoi mari o ultimă dorință: familia lui de azi, ce nevinovată împărtașește paharul suferinței, să fie scăpată de acest păcat. *)

N. D. C.

*) Publicăm în articolul de mai sus din care transpiră neagra mizerie în care se sbate un dascăl veteran, ca luând cu toții cunoștință să-i putem întinde o mână de ajutor. Indemnați de acest gând rugăm pe toți cei înțelegători să-l ajute după putință prin Revizoratul școlar. Va fi cea mai frumoasă dovadă de jertfă colegială în timpuri grele, cari pe toți ne pot ajunge. Rezultatul se va publica în „Școala noastră“.

Pagini de literatură.

Cărți și Reviste.

„Codul învățământului“ primar, secundar și superior.

În biblioteca Institutului de Științe administrative. — și în editura librăriei *Pavel Suru*, — a apărut o excelentă lucrare juridico-profesională, datorită colaborării d-lor: prof. univ. *Paul Negulescu*, *Ioan Dumitrescu*, director al Contenciosului din Ministerul de Instrucțiune Publică, prof. univ. *George Alexianu*, avocat *Titus Dragoș* și avocat *O. C. Demetrescu*. Lucrare intitulată: „*Codul învățământului*“ (primar, secundar și superior).

După cum cu dreptate și sobrietate scrie și prefața, — lucrarea aceasta conține, în paginile ei, viața școlară tâlmăcită pe înțelesul tuturor, cu ajutorul interpretărilor date taxelor legale de Înalta Curte de Casație și Justiție, chemată să le lămurească cu prilejul cenzurării actelor administrative. Și nimeni nu va nega nevoia ce se simțea, atât în lumea noastră didactică, cât și în cea juridică, de un asemenea cod, merit să prezinte gata grupate atâtea texte răslețite prin colecțiunile de legi, și să le lumineze prin interpretările date de mai recente jurisprudențe și comentarii de doctrină.

„*Codul învățământului*“ se adresează în primul rând membrilor Corpului Didactic, lămurindu-le cu precizie atribuțiunile, drepturile și datoririle pe cari le atribuie legea: el limitează și definește hotarele drepturilor câștigate sub legiurile noastre anterioare, delimitând și drepturile fixate prin legile din ultimii 10 ani, în cari învățământul României întregite a fost aproape deplin schimbat. În afară de aceasta, autorii s'au silit să atenueze prin comentariile și explicațiunile lor incoerențele destul de frecvente ale unor texte legal votate în pripă, de către adunări legislative uneori necompetente. Contrazicerile acestea, — cari ar putea adeseori face inaplicabilă legea, sunt cu iscusință elucidate și rezolvate în „*Codul învățământului*“, care deține astfel nu numai o indispensabilă uneltă de practică profesională, dar și un îndreptar merit să înlesnească magistraților noștri opera de aplicare a legilor.

O profunziune de legi și de regulamente, adăogate în anexe, completează acest excelent și binevenit manual de ședință și de catedră.

Note și Observări.

Reuniunea de înmormântare

În sânul Corpului didactic primar din județul nostru în timpul din urmă s'a pornit frumoasă mișcare pentru înființarea unei Reuniuni de înmormântare și ajutorare în cazuri de boală pentru care se muncea cu zor și mare interes. S'au compus și discutat chiar și statutele și după cât știm s'au înscris mai mulți membri.

De atunci au trecut aproape doi ani. Și astăzi nu se mai aude nimic despre ea. Nu știm dacă ideea este numai acoperită cu vâlul uitării și a nepăsării, ori este abandonată cu totul. Ori-care ar fi cauza, deopotrivă aruncă o tristă lumină asupra noastră a tuturor. Și aici ca și în multe alte chestiuni se adeverește constatare, că ne apucăm cu greu de lucru, dar cu atât mai repede ne lăsăm. Suntem oameni, cari facem vorbă multă și treabă puțină. Foc de pară. Și dacă în toate cazurile aceasta însușire rea ne-a făcut multe neajunsuri, tot aceeași va fi urmarea și în cazul de față. Și ar fi mare pierdere pentru Corporațiunea noastră, care și de altfel este așa de săracă și neajutorată.

Noi nu putem sta cu mâinile în sân și aștepta binele, fiindcă nu suntem și nici nu putem fi fataliști, și știm, că orice avantaj se obține prin muncă și jertfă. Trebuie deci să reacționăm și să muncim prin diferite tovarășii și societăți pentru îmbunătățirea sortii noastre. Doar noi știm și tot mereu afirmăm când dăm sfat

altora, că „în unire zace puterea“. Pentru ce nu respectăm acest principiu!?

Animați de aceste gânduri, cerem ca acțiunea înființării Reuniunii de înmormântare și ajutorare să se reînceapă cât mai curând și să se ducă la bun sfârșit, deoarece fiecare zi înseamnă o pierdere. Cei ce ne înțeleg ne vor urma, iar ceilalți se vor gândi și vor aștepta mai departe binele cu mâinile în sân.

Mg.

Agonia moralei

Diregători de tot felul ne plângem, poporul însași plânge, toți plângem : s'a dus vremea de demult.

Oftăm și noi împreună cu marele nostru Eminescu care proslăvea trecutul virtuților noastre de aur, când vorba bătrânilor era vorbă sfântă «căci din inimi era scoasă, inimi mari, tinere încă».

«Ce e azi? . . . Mâne-i minciună! . . . Lumea este precum este și ca dânsa suntem noi.» Vorbe splendide cari se potrivesc minunat și azi.

Luptăm toți cu greutățile vieții, ne zbatem într'un zbulc neconținut, încercăm a înlătura piedicile cari ni se pun în cale spre a desvâlu drumul ce duce la fericirea acestei vieți. Egoismul face de multe ori din noi niște ființe cari ne deosebim unul de altul numai prin contrastul dorințelor ce stârnește în sufletul nostru această stare psihică atât de condamnabilă ; pe atât însă de indispensabilă. Căci oricât de egoiști am fi, subordonând starea sentimentală puterii rațiunii care dacă este sănătoasă nu greșește : ne trezește la realitate și ne spune că dreptul de a trăi nu este monopolizat în favoarea unui individ ci legile naturii sunt deopotrivă de darnice pentru toți. Ba mai mult : natura, în viclenia sa a creat — fără voia noastră, — necesități de viață pe cari nu le îndeplinește ci le reclamă dela noi. Complicațiunea acestora fiind aproape infinită, puterea unuia este mică spre a le îndeplini pe toate. De aceea unul o execută pe una altul pe

alta și din ansamblul acestor acțiuni ne împărțăm prin reciprocitate fiecare. Aci este atotputernicia ei prin care atrage indivizii unul spre altul și de sub influența căreia nici unul nu ne putem sustrage.

Dorințele indivizilor sunt deosebite și nu se pot satisface deodată. Nemulțumirea se naște în totdeauna dintr'o lipsă și spre a justifica această lipsă împingem responsabilitatea asupra altuia. Este primul pas de separatism între individ și individ și drum deschis spre patimile ce ne stăpănesc.

Dacă n'ar fi patimi n'ar fi neînțelegeri, dacă n'ar fi deosebiri n'ar fi ură, dacă n'ar fi ură ar fi iubire, dacă ar fi iubire ar fi mulțumire, iar dacă ar fi mulțumire am fi aproape de fericire. Aceasta ar fi scopul vieții însă atingerea lui apare în fața noastră ca o plăsmuire fantastică aproape irealizabilă.

Căci azi mai mult ca oricând deplângem dispariția moralei. Se pare că e un blestem dela Dzeu care a trimis acest flagel social tocmai spre a ne face atenți că tot ce e omnesc este spoială, singură iubirea, care e o virtute Dumnezească este aducătoarea liniștei. Și tocmai aceasta ne lipsește. Ne urim unul pe altul pentru că nu suntem egali în drepturi lumești, ne urim pantrucă unul e mai bogat decât altul, ne urim pentru că unul e mai mare domn decât celălalt, pentru că unul e mai frumos ca altul; ne urim pentru orice nimicuri. Nu avem încredere în cei mai mari, nu considerăm pe cei bătrâni. Nu cinștim părul albit și uităm că firea e neschimbată iar viața e ca o carte: cu fiecare zi se întoarce o foaie din cartea vieții noastre și vom ajunge tocmai acolo și noi unde sunt azi cei ce erau cândva ca noi.

Uităm că temelia existenței popoarelor este morala sănătoasă practică în toate straturile societății și când aceasta falimentează, inevitabil falimentează puterea. Avem exemple în toate epocile istorice. Clasică este decadența Romanilor tocmai fiindcă au pierit morala și virtuțile cu cari se mândreau odată atât.

Să stăm puțin ca să facem o comparație între trecut și prezent.

Este o deosebire frapantă. Și degeaba ne plângem căci nu avem dreptate. Omul concentrează în sine puteri divine

cari îl ridică asupra tuturor creațiunilor universului; vina noastră este că nu le folosim astfel ca să ne ducă spre liman. Căci dacă trăim în nepăsare și lene moleșitoare ne vor năpădi și mai mult tot felul de rele cari numai aici își găsesc loc prielnic.

Celelalte ființe n'au suflet nici rațiune, au însă instinctul care le împinge la acțiune: ori pe noi tocmai aceste două diademe să ne deosească în fața celor suptși nouă?

Este vremea să ne gândim serios la menirea noastră și să ne pătrundem de nobilitatea ei și primenindu-ne felul de viață să ne croim idealul fără de care nu putem trăi. În special noi cari trebuie să fim exemplu în fața celor ce-i avem încredințați spre educare, vom lăpăda patimile și interesându-ne mai mult de semenii noștri îi vom lumina arătându-le și învățându-i cari sunt mijloacele ducătoare spre fericire. Nu vom uita unirea care trebuie să ne caracterizeze în suflet și 'n simțiri și vom ținea mai presus demnitatea națională care ne va ridica prestigiul neamului în fața lumii.

Vom crește români buni și gata de jertfă pentru fratele său, — e lucru ce ne lipsește, — și nu vom îngădui pângăriră sentimentelor de bună înțelegere și dreptate. Școala de azi trebuie să fi a viitorului care să ne ridice cinstea, iar maștrii ei să se pătrundă de înaltul rol social și național ce-l joacă între împrejurările de față.

Au fost și sunt păcate multe; toate se pot șterge însă printr'o primenire radicală. Iar constatarea acestora nu trebuie să fie prima etapă spre decadentă la pesimism. Viața, atât a individului cât și a poporului întreg numai atunci are farmec dacă se bazează pe un optimism sănătos. A ne lepăda de acesta însemnează a face primul pas spre peire. Căci unde îți trebuie iluzii mai mănare, visuri mai frumoase decât atunci când te gândești cu drag la aceace îți promite ziua de mâine.

Prosperarea noastră atârnă în mare parte de felul cum vom înțelege să facem, — noi dascălii, — educația tinerelor vlăstare, — garanța viitorului, — și cum vom ști să le însuflăm dragostea de viață. O voință slabă, lipsită de ambiție și amor propriu se clatină la cea mai mică adiere și în fața obstacolului capitulează. Adevăratul erou conduce fără frică

unitatea sa la izbândă în ciuda oricărei rezistențe contrare. Omul adevărat luptă cu orice greutate.

Suntem în fața unei stări de spirit critice. Psihoza timpului e slăbită : dorim reconfortarea ei pe baze noi. Dorim schimbarea sufletelor în haine de serbătoare. — Vrem să reinviem iubirea, să ridicăm vaza neamului pe cale dreaptă prin exercitarea datinilor și virtuților nobile.

Nu dorim moartea moralei ci mântuirea ei, căci fără de ea este imposibil a concepe o viață socială. Morala e rezortul care ne împinge la săvârșirea acțiunilor bune, nobile și frumoase, la înțelegere dreptului de traiu a fratelui precum și la respectarea aceluia. Să-i dăm deci din bună vreme medicina salvatoare căci e în agonie și să n'o lăsăm să piară ; va fi în detrimentul nostru.

Spre a înțelege și a ne comporta conform acestor reguli nu ni se cer atribuții de supraom ci numai întrebuițarea leală a tuturor facultăților sufletești în favoarea faptelor bune și lepădarea indiferentismului și a egoismului păcătos. Căci posteritatea ne va judeca astfel cum ne-am înțeles menirea. Și nici unul nu am dori să fim condamnați.

E timp de gândire.

Traian Cionfi.



Administrația școlară.

Reorganizarea Casei de Credit și Economie a Corpului Didactic*)

A P E L

către membrii corpului didactic de toate gradele.

Bugetul Statului, din cauza crizei, ce străbatem, nu va putea oferi el singur o bună bucată de vreme mijloacele trebuitoare pentru îmbunătățirea stărei materiale a corpului didactic. Această situație ne impune să recurgem și la alte mijloace menite a veni în ajutorul celor în nevoie. Intre acestea, unul este „*Casa de Credit și Economie a Corpului didactic*“.

Bazată pe mutualitate, ea poate fi un instrument activ și puternic pentru înlesnirea membrilor ei. În acest gând ea a fost înființată de Haret în 1903 și a ajuns astăzi, după un sfert de veac de existență să numere 16.700 membri, cu 97 milioane capital, imobile în valoare de 40 milioane și acordând împrumuturi eftine în sumă de 143 milioane numai în cursul ultimului an, iar pentru opera de ajutorare 3,450.000 Lei.

Administrarea acestei case s'a făcut după un statut rigid, care a fost strict aplicat și cu deplină corectitudine.

Totuși, rezultatele, la care s'a ajuns, sunt departe de ceea ce ar putea și ar fi trebuit să fie date de această casă. Pentru a o putea pune deci în situație de a-și îndeplini menirea ei în plin, trebuie reorganizată și în acest scop îndrept către toți dascălii din țară acest apel.

Partea slabă a casei constă în aceea că în loc să numere ca membri 65—70.000, ea însumează abia 16.700. Este lesne de închipuit ce forță considerabilă ar constitui, dacă toți dascălii s'ar înscrie ca membrii ei. Această neparticipare se datorește unei lipse de încredere, din cauza organizației ei prea centralizate și care aduce drept consecință imediată,

*) NOTA. Acest apel, împreună cu ordinul No 573.0 s'a expedit tuturor școalelor de stat. Dnii directori școlari sunt rugați a înainta Rev. școl. declarațiile de înscriere în termen de 8 zile

acordarea cu întârziere a împrumuturilor și acuzarea de folosință în măsură prea mare a resurselor ei — în special a ajutoarelor — de către acei membri, cari locuiesc la centru.

Aceasta a făcut ca unii membri ai corpului didactic să înființeze bănci județene, care însă din cauza situației lor izolate au o putere și acțiune foarte redusă.

Pentru descentralizarea casei de credit și economie a corpului didactic, se impune înființarea de sucursale pe lângă inspektoratele regionale; aceste sucursale vor trebui să fie bine conduse și corect administrate, ceea ce va necesita personal și cheltuieli; cheltuieli ce nu pot fi acoperite de cât din veniturile acestor sucursale, și deci ele nu se vor putea înființa de cât dacă numărul de membrii înscriși vor acoperi, prin subscrieri, capitalul necesar, ca să poată face față la aceste cheltuieli. Inscrierile se vor face pe județe, fiecare inspektorat formând un grup, putând avea agenții județene, depinzând de sucursale.

În felul acesta, membrii înscriși astăzi la Centrală, vor trece cu partizile lor la sucursale. Centrala va rămâne numai cu membrii din regiunea VII și cu conducerea și controlul tuturor sucursalelor. Ea va distribui creditele necesare la regiuni, din soldurile de casă, ce i se vor pune la dispoziție de regionale,

Întârzierile în acordarea împrumuturilor, provenind astăzi și de la faptul că în ultimii ani Ministerul Finanțelor restituia foarte greu Casei Corpului didactic depunerile membrilor, consemnate prin borderourile de salarii, se va lua măsura ca toate administrațiile financiare să verse efectiv, chiar delegajlăr însărcinați cu încassarea statelor de salarii, sumele cuvenite Casei Corpului și în acest chip va exista mereu numerar la dispoziție.

O nouă înfăptuirea va fi organizarea unei secțiuni speciale pentru împrumuturi cu termen lung, în vederea clădirilor de case. Până acum, casa acorda pentru acest scop, aproximativ 20 milioane anual, ceea ce înseamnă prea puțin.

Secțiunea trebuie organizată astfel:

Acei, cari doresc a face împrumuturi pentru clădiri, vor trebui să se înscrie la această secțiune, în mod special, în afară de faptul că figurează și la sacția economică. Aci vor vărsa depuneri mari ce se vor fixa în așa fel, în cât, în de-

curs a câțiva ani, să-și poată acumula fiecare un capital destul de apreciabil, spre a-i servi ca bază, pentru ca atunci, când va face împrumut pentru clădiri să nu fie excesiv de împovorat. Evident această secțiune nu va putea satisface cererile și trebuințele tuturor numai din puterile ei proprii, creditul din afară va trebui să joace un mare rol și de aceea, pentru ca împrumutații să nu aibă de suportat un procent prea mare de la capitalul împrumutat din afară, diferența de la procentul pieții, la acela al Casei va fi suportată de Ministerul Instrucțiunii, prin alocații anuale bugetare.

Acesta poate fi ajutorul, ce statul îl va da corpului didactic, pentru înlesnirea de construcții a locuințelor.

Dacă sucursalele regionale și agențiile n'ar fi federalizate prin Centrală, opera de asistență n'ar fi cu puțină, căci această casă trecue să facă sanatori la mare și la munte pentru membrii corpului didactic; internat și căminuri la orașe pentru fii învățători și preoți.

Această sarcină poate fi îndeplinită numai de Centrală prin sprijinul dat în acest scop de regionale. Numai prin puterile unite ale tuturor se poate realiza ceva practic. Și aci Statul e dator să intrevină: va trebui ca Ministerul Instrucțiunii să aloce anual în bugetul său o sucvenție centrală pentru această operă de asistență.

Conducerea acestei instituții, astfel organizată, evident că va putea fi expresiunea adevărată a voinței membrilor, cari o alcătuiesc, când la centru vor figura în consiliu de conducere delegați aleși de sucursalele regionale.

Adunările generale anuale vor fi prilejul, nu numai de a afla rezultatele generale pe toată țara, ci de a asculta dorințele, nevoile și soluțiunile sugerate din țară. Dacă, pentru realizarea unora dintre aceste măsuri, va fi nevoie de modificarea legii casei; se va face și aceasta. Această organizare se poate înfăptui numai prin concursul tuturor și devotamentul unora, cari, la început, trebuie să ofere ceva din munca și priceperea lor, pentru realizarea practică.

Fac deci un apel către învățătorii, preoți și toți membrii corpului didactic de toate categoriile, să se înscrie imediat ca membri la județele (inspectoratele) lor, pentru a putea alcătui cea mai puternică organizație economică, menită a mări puterea de rezistență a corpului didactic la greutățile vieții.

Ministrul Instrucțiunii,
N. Costachescu

Activitate extrașcolară

Serbare școlară

I.

Inchiderea anului școlar 1928—29 la Școala Primara de Stat, Zălau s'a ținut la 29 Iunie a. c. în prezența unui public foarte numeros, dintre care înregistram pe Dl Ioan Mango, Revizor Școlar. S. Stoica, Polițaiul Orașului Zălau, V. Cloaje Primar al Orașului, C. Pop Directorul Școalei Normale Zălau, D. Mărgineanu S. revizor Școl. N. Oprișa Șeful Centrului Sericicol Zălau, mai mulți profesori și părinți.

Serbarea a avut un aspect de tot sărbătoresc. Decurge în curtea Școalei și să începe cu înțonarea «Imnului Național» sub cănducerea Domnului Traian Vitez inv.

În cuvântul de deschidere și darea de seama a directorului Ioan Gozman să descrie activitatea întra și extra școlara a Comitetului Școlar, a Corpului Didactic situația alevilor precum și întreaga cronică Școlară. Urmeaza mai multe coruri și recitari foarte succese apoi directorul pe lângă o cuvântare potrivită distribue între elevii merituosi premiile de cărți procurate de comitetului școlar, celea donate de Dl. Oprișa și jucările donate de Crucea Roșie, prin Președ. Dna T. Trușășiu. În fine mulțumește asistența și sprijinul publicului, a Comitetului și a Autorităților, publicul să departă iar elevii cu Dirigintii Claselor să retrag în Sale pentru a îi se comunica situația de finea anului Școlar.

Onorute Autorități.

Doamnelor și Domnilor,

Iubiți elevi.

Azi sărbătorim «ziua închierii anului școlar 1928—29.»
Și oare pentruce o serbăm?

Știți din biblie că D-zeu a făcut lumea în 6 zile, iar a 7-a zi n'a mai lucrat, s'a odihnit, ca și noi șase zile să mun-cim iar a șaptea s'o sfințim, să ne odihnim și să ne delectăm în cea ce-am făcut,

Noi în acesta an nu numai 6 zile am lucrat ci aproape 10 luni; deci azi cu drept se cuvine să sărbătorim cântând, preamărind pe D-zeu, și să ne bucurăm de rodul muncii noastre.

Să vedem acum, ce-am lucrat?

Noi învățătorii ne-am nizuț cu tot devotamentul, că din micuții încredințați grijei și creșterii noastre să făurim caracter religios-morale, cari apoi prin muncă, cinste, buna cuviință înțelepciune să devie cetățeni folositori statului, știindu-și asigura totodată și lor un traiu bun și cinstit. În opera aceasta a noastră am fost sprijiniți și îmbărbătați mult de autoritățile școlare a căror reprezentanți sunt vesel că-i pot felicita în mijlocul nostru și te urez «Mulți ani»

Nu de mai puțină valoare a fost și simpatia părinților dovedită față de școala noastră înscriindu-și în acest an de bună voie 288 fii, cari aproape toți au și frecventat regulat.

Ce au făcut micuții elevii?

Au fost buni, ascultători, cu purtare bună și cei mai mult — după cum s'a constatat la examenele finale, cu ocazia inspecțiilor școlare, — au învățat bine și au progresat foarte mult (dupăcum vor dovedi și datele cari urmează mai jos.)

Doamnelor și Domnilor.

După celea premerse, dați-mi voie să trec la cronica anului școlar.:

Inscrierile au decurs din 1—10 Sept. înscriindu-se 288 elevi, (din cari 125 români) cursurile s'au început la 15 Sept. și au decurs până la 15 Iunie, afară de vacanțele reglementare cu trei întreruperi de câte 5—6 zile (din cauza alegerilor electorale, a șcarlatimei și a frigului, toate la ordin superior și forță majoră.)

Frecventarea, purtarea morală și progresul elevilor desul de mulțumitor. (Tabloul statistic anexat.)

Examenenele au decurs între 13 și 28 Iunie conform ordinei examenelor aci alăturat.

Corpul didactic corstătător din 7 membrii și-au repartizat clasele în felul următor:

D-na Victoria O. Luca, cl I. secț română.

D-l Ioan Gozmanu cl. II. secț. română.

D-l Alex. Pop, subst. prim. A. Florea cl. III. secț. română.

D-l Traian Vitez cl. II. secț. română.

D-l Alex Kovacs subst. prim E. Drăgan cl V. VI. secț. rom.

D-l Bela Makai cl. I—II. secț. maghiară.

D-na Elena Czibula cl. III—IV. secția maghiară.

Ioan Gozman și Bela Makai la cursul de adulți, dând totuși atâția dovezi de o muncă asiduă și rodnică, atât intra cât și extra școlare.

Corpul didactic în decursul anului a ținut 9 ședințe lunare în cari a debătut toate chestiile școlare de ordin profesional și material. A luat parte la 7 întruniri culturale în comunele rurale. A aranjat 7 serbări școlare, 3 excursi și a luat parte activă la serbările aranjate în comun cu celelalte școli secundare.

Între membrii corpului didactic au obvenit următoarele schimbări. :

D-șoara E. Govrik, a trecut la pensie, D-șoarei A Florea și D-nei E drăgan înv. la aceasta școală li sa sistat detașarea, reocupânduși catedrele titulari Alex. pop și Alex. Kovács. Cu începerea noului an școlar D-na Victoria Oros Luca este transferată la Cluj, iar D-l Traian Vitez în calitate de director înv. la Satumare. Le rostim sincere felicitări, mulțumiri, iar în noul post spor la muncă și sănătate.

În decursul anului am avut 3 inspecții din partea D-lui revizor scol. Ioan Mango și una din partea D-lui inspector regional P. Dan, dându-și ambii expresie mulțumirii asupra celor constatate.

Com. școl. în frunte cu Dl N. N. Sigmirianu preș. de Trib. în retragere și Dl Primar V. Cloage ș'a îngrijit ca școala să fie provăzută cu toate celea de lipsă, a întreținut 50 elevi săraci cu prânz în fiecare zi de sârguință la cantina școlară; la Crăciun tot pe atâția ia provăzut cu haine de iarnă în valoare de 12000 Lei premii și altele.

Doamnelor și Domnilor!

În numele corpului didactic și a elevilor ajutoși, roștesc sinceră mulțumită și recunoștință atât Onor. Comitet, cât și D-lui Nicolaie Opreșă șeful centrului sericicol, dăruitor a lor 8 cărți de premiu. Deasemenea remarc atențiunea D-nei Valeria Trufasiu președ. filialei «Crucea Roșie» care nici în acest an n'a uitat de noi, mijlocindu-ne o mulțime de cadouri și jucării prețioase pentru elevii merituosi, precum și tuturor generoșilor noștri sprijinitori și-i rog a nu denega de la noi sprijinul și concursul Domniilor lor nici în viitor, pentru că «muncim pentru binele obștesc și înflorirea patriei»

Serbare școlară

II.

Inchiderea anului școlar 1928—29 la Școala de Ucenici din Zălau s'a ținut la 30 Iunie a. c. în prezența Membrilor Comitetului Școlar a Reprezentațiilor Corporațiunei Industriale, Comerciale și a mai multor patroni.

Serbării ia premers vizitarea expoziției de deseme ne speciale după branse bine succese și ale lucrurilor manuale confecționate de 40 elevi, ucenici. Ar fi de dorit ca în viitor maestri instructori și Președinții Corporațiunilor să atragă atenția patronilor a da posibilitate ucenicilor pentru confecționarea lucrurilor manuale în masură și mai mare.

Serbarea sa început cu întonarea Imnului Național urmându-i darea de seama a Directorului în care accentuaza activitatea Corpului didactic a Comitetului Școlar și Situația elevilor.

În cuvântarea Domnului Primar, Președintele Com. școl. care mulțumește activitatea Corpului Didactic în deosăb a Directorului I. Gozmann le ureaza tuturor tărie și sănătate, dă îndemnuri bune ucenicilor de a urma svaturile, învățătorilor și le leaga de suflet a răsplăți în viitor jertfele aduse de susținătorii școli cu o expoziție și mai înpunătoare.

Mai urmează un cor și câteva declamări și se distribuiesc între elevi merituoși premiile în suma de Lei 4130 domaji de :

1. Corp. Industrială din Zălau	Lei 3000
2. Primăria Orașului Zălau	« 500
3. Din colecta	« 630

Total: Lei 4130

În fine Directorul mulțumind atențiunea, cuvintele de recunoștința și încrujare ale Domnului Președinte, urează mulți ani tuturor celor prezenți și declară anul școlar și serbarea de închiată.

Zălau 29 Iunie 1929.

Joan Gozmann
director

Adunarea subsecției Crasna

Subsecția Crasna aparținătoare Asoc. Inv. secția Sălaj, în ziua de 5 Iunie 1929, și-a ținut adunarea de primăvară în comuna Stârciu. Toți membrii subsecției au fost prezenți — excepție câteva cazuri — determinate de forță majoră. Au fost prezente multe doamne și domnișoare — învățătoare — însă nici una n-a fost îmbrăcată în frumosul costum național românesc. *Sperăm însă că la adunarea generală a secției în 6 Iulie la Zălau, costumul național va fi îmbrăcat. Prin aceasta vom da dovadă lumii, că știm să prețuim mai presus de toate: portul limba și credința. Ar fi de dorit acestea și ar fi frumos ca pe trotuarele orașului Zălau, în acea zi să vezi numai învățătoare în costum național, ridicând prin aceasta nimbul și solemnitatea adunării și a serbării.*

La ora 9 a. m. programul s'a început prin asistarea în corpore a membrilor subsecției, la serviciul divin ce s'a celebrat în ambele biserici (gr. catolică și ort.)

După serviciul divin în localul școlii s'a ținut lecția practică «Fraza» cu clasa III de Dșoara Emilia Naghi inv. în loc și care s'a clasificat de «succesă».

Conferința didactică — «Educația morală a satelor» — o ține Dl. Dragomir Petculescu inv. dir. în Marin. Dl. Gavril Moigrădeanu inv. dir. Cățulul ia cuvântul și arată că: pentru a putea face educația morală a satelor, trebuie mai întâi să studiem starea actuală a moralității satelor noastre, apoi mijloacele eficiente pentru educație. Arată relele și imoralitățile, cauza lor și mijloacele pentru a face o educație morală a satelor în mod rațional și neajunător.

S'a consultat «Prețul de statute al Asoc. Inv. S. Sălaj». Observările se vor comunica celor în drept, pentru a se putea întocmi textul definitiv în adunarea generală.

Prin votare secretă s'a ales biroul de conducere a subsecției în felul următor: Președinte: Niculae Căprar inv. dir. Horoat-Petenia. Vice preș: Victor Cordiș inv. Crasna. Secretar: Gavril Moigrădeanu inv. dir. Cățulul. Casier: Traian Hendea inv. dir. Varșolț. Bibliotecar a rămas acelaș: Igașiu Benedec inv. Crasna.

La propuneri diverse: N. Căprar obiectionează ordinele

Nr. 2525, 2419 publicate în «Școala Noastră». *)

Pantea Petru, inv. dir. în Recea descrie situația deplorabilă în care se sbate un învățător începător, prin salariul său mizerabil și propune ca barem de nu se poate ameliora altfel, să fie scutiți inv. până la definitivat, ori să se reducă reținerile din chitanțele de plată. **)

Propunerile se vor prezenta adunări generale pentru dezbateri. La ora 3 p. m. din partea noului președinte — în care sa'ntrupat toate speranțele acestei subsecții, fiind o persoană, activă și perspicace în toate ramurile științei, un om de inițiativă și un judecător excelent — care prămite a munci cu drag pentru prosperare și mărirea acestei subsecții.

MESEȘANUL.

*) Ordinele în general nu se pot „excepționa“ altfel ajungem bolșevism. Cele menționate sunt toate pentru curmarea multor abuzuri.

**) Propunerea era superfluă deoarece detragerii se fac numai în interesul Dv. personal și oficial și celor neglijenți din pedeapsă. Când vor înceta cauzele, se vor sista de sine detragerile. (Red.)

Cercul Cultural „Mihail Eminescu“ în comuna Chereușa

O adevărată manifestație cultural-națională a fost ședința Cercului Cultural «Mihail Eminescu» în com. Chereușa, din 6 Maiu a. c.

Aici s'a văzut limpede munca depusă de învățători pe toate terenurile în binele neamului și al țării. Căci nu-i conderi, condus de o adevărată apreciere, să descrie ce s'a făcut și e în curs de a se face în această comună, datorită unei munci înțelepte și bine chibzuită.

O mână de români desnaționalizați cândva, fac puntea de legătură între interesele lor proprii și ale neamului, deoarece sărăcia și lipsa, numai la ei și-a găsit sălaș și duc mai departe, așa cum pot, greul drumului spre idealul național. Și poate nu-i departe acel timp, când pe ulițele Chereușei se va auzi răsunând mult voioasa noastră limbă.

Acest cerc cultural de sub conducerea energicului președinte N. D. Corăciu, după ne și-a terminat ședința intimă, pășește în corpore la noul local școlar unde elevii de curs primar și supra-primar îl așteaptă și unde era aranjată buia.

La ora 3 p. m. cortina se ridică și «Imnul Național» cântat de elevi și învățători răsună în sala plină de public. Se deschide apoi ședința, după care Dl. Vasile Modve, inv. în Sărvăzel, expune publicului, într'o limbă populară și pe înțelesul lui, că relele de azi, sunt datorite Războiului Mondial. Conferențiarul a fost aplaudat de felul cum a vorbit și convins publicul. S'a jucat apoi piesa «Mintea și Inima» de elevii de cl. II—IV după care Dl. N. D. Corăciu, vorbește cu o energie proprie «despre votul Obștesc». Conferențiarul îndeamnă pe locuitori ca să-dea votul acelora, cari au în vedere binele neamului și al țării, nu al lor ori al unei clase de oameni. Vorbele sale nu numai că au ținut atent publicul dar au rămas pecetluite în minte pentru totdeauna. Se joacă apoi comedia: «Hai să râdem» de elevi de curs superior, ce a distrat foarte mult publicul. În urmă Dl. Notar Pop Vasile s'a urcat pe bină în aplandele norodului și vorbește despre dragostea ce oamenii trebuie s'a aibă, când își văd odraslele luminate. Arată rolul bisericii și al școlii în trecutul nostru istoric și roagă pe locuitori a fi în totdeauna alipiți de ele. Expune mai departe munca ce învățătorii o depun în școală și recunoștința ce le nutrește de copil mic. În numele administrație, Dumnealui le declară tot sprijinul. Vorbele spuse de Dl Pop Vasile au rămas adânc săpoate în mintea acestor locuitori.

Se închide apoi ședința de Dl. N. D. Carăciu, care roagă pe public să ia parte și la bal, făcut în folosul școlii. Cu această ocazie, locuitorii Chereușei au mai reînviat, căci aproape de 2 luni, s'au închis șezătorile culturale ale școlii, unde în fiecare sâmbătă mai auzeau ori vedeau ceva, în micul lor local școlar, dela elevii de școală.

UN PARTICIPANT.

Ziua Eroilor 9 Mai 1929

Pătrunși de însemnătatea acestei mărețe sărbătoare atât religioasă cât și națională, învățătorii aparținători cercului cultural «Gelu» cu sediul în Chechiș cu organizațiile școlare și On. Domni preoți în persoanele : Dem. Mureșan, Alex. Nossa, Aurel Pop și Gavril Ttrenca s'au intrunit în hotarul comunei Tihău, la frumosul loc numit «Valea Burdii», unde On. Domni preoți au servit parastas pentru sufletele eroilor neamului și ale celor căzuți pentru înfăptuirea idealului național.

După terminarea serviciului Divin M. On. Dem. Mureșan protopop gr. cat. prin un foarte frumos discurs a explicat însemnătatea acestei sărbători și totodată scoțind în relief datorințele noastre ca eroi testamentari ale jertfelor aduse de înaintașii noștri a stors lacrimi din ochii auditorilor.

La ridicarea nimbului sărbătoresc al întrunirii au mai contribuit : Organizația școlară din «Tihău» predând «Marșul dela Mărășești» cântare, «Eroul dela Mărășești» declamare, organizația școlară din «Gălgău» predând, «Rămâi țară sănătoasă» cântare, «La Smârdan» declamare, organizația școlară din «Chechiș» predând «Sunt fecior zdravăn» cântare «Sergentul» declamație și organizația școlară din «Lupoiaia» predând o cântare și o declamare.

După desfășurarea întregului program s'a făcut masă comună, căreia i-a urmat a intimă petrecere câmpenească și pe urmă retragerea tuturora în cea mai perfectă ordine, la căminurile lor.

Învățătorii din acest cerc cultural în fiecare an au serbat și vor serba aceasta zi cu fastul cuvenit, fiind conșinși cum că prin astfel de serbări se trezește și întărește în pnpor simțul de respect, de ordine și dragostea de Neam și Țară.

Chechiș, la 13 Mai 1929.

Em. Sârbu

preș. cerc. cult. „Gelu“.





Ș T I R I



— **Redacționale.** Cu numărul de față intra și revista noastră în vacanță. Numărul proxim va apare în Septembrie a. e.

— **Curs de vară** pentru conducătoarele dela grădinile de copii se ține în Brașov cu începere *din 15 Iulie a. e.* Se primesc acele, cari mai au un curs Cursistele se vor întreține pe cheltuiala proprie.

— **Rezultatele ale examenului de bacalaureat.** Totalizându-se la ministerul de instrucție toate datele examenelor de bacalaureat din Iunie e., situația generală și definitivă este aceasta:

S'au prezentat 11.107 candidați și au reușit 6.104 deci un procent de 54. 90%.

Repartizați astfel pe provincii:

Vechiul regat 6.098 prezenți, 4.439 reușiți.

Ardeal 3.113 prezenți, 1.728 reușiți.

Basarabia 982 prezenți, 450 reușiți.

Bucovina 914 prezenți, 484 reușiți.

— **Universitatea Populă** ră „**Nicola Iorga**” din Vă-

lenii de Munte își deschide cursurile de vară între 15 Iulie și 15 August 1929, sub conducerea directă a D-lui Profesor Nicolae Iorga — Inscrierile se fac la „Liga Culturală”. B-dul Schitu Măgureanu No. 1, București I. Costul căminului este 200 lei iar cantina 1500 lei pe tot timpul cursurilor.

— **Condamnarea unui învățator.** Curtea cu jurați din Galați a condamnat pe învățatorul D. Păun din comuna Oancea jud. Cavurlui la 20 ani muncă silnică pentru ademenirea și necinstirea unor fetite de 12—15 ani.

— **Descoperirea unui nou popor în Rusia.** Din Taşkend se anunță, că expediția etnografică din Asia centrală a descoperit un popor nomad în regiunea Bairam-Aliisk, popor care n'a fost cunoscut până acum. Vorbește o limbă specială și se numește „Braguni”. Expediția a constatat, că acest popor a păstrat multe urme din viața patriarhală.

— **Alegerea locurilor în învățământul primar.** Ministerul instrucțiunii, aduce

la cunoștința generală că în ziua de 15 Iulie a. c. se face alegerea locurilor în învățământul primar rural și urban din întreaga țară, după tabloul publicat în Monitorul Oficial.

Normaliștii cu diploma de capacitate, învățătorii înaintați de Gr. I. dela aplicație și re-integrării cari doresc a-și lua locuri în învățământ se vor prezenta la data de mai sus, la Inspectoratele școlare regionale, unde vor să fie numiți. Nu mai există obligațiunea pentru noi normaliști de a-și lua mai întâi post în ținuturile alipite.

La alegerea locurilor normaliștii se vor prezenta cu următoarele acte: Diploma de capacitatea sau o adeverință a școlii normale unde au absolvat, menționarea mediei și clasificarea; Extract de naștere; bărbații act doveditor că au făcut armata, și certificat medical de sănătate că sunt apti a ocupa funcțiunii în învățământ. Învățătorii dela aplicație vor prezenta ordinul de înaintare iar re-integrării ordinul de re-integrare. La alegerea locurilor au dreptul să se prezinte și normaliștii cari termină armata anul acesta. În cazul că sunt mai mulți candidați, pentru acelaș loc vor fi preferați în următoarea

ordine: vechimea pe tabloul de capacitate, clasificarea, interese familiare și interese materiale.

Cei cari nu st pot prezenta, vor înainta cereri Inspectoratelor până la 12 Iulie a. c. cel mai târziu, indicând în ordinea de preferință, 3 din locurile publicate vacante, ce doresc a ocupa. La cereri vor anexa și actele menționate mai sus.

Normaliștii cari nu au armata făcută și normalistele cari n'au împlinit vârsta de 20 de ani, vor fi numiți „în mod provizoriu” întrucât n'au dreptul să fie numiți titulari.

— **Numiri.** În județul nostru s'au făcut următoarele numiri:

1. Cu titlul provizor: Ioan Codreanu la Tășnad p. III, Vasile Năprădean la Motiș p. I, Ioan Aciu la Curtușeni p. I, Adalbert Iambor la Bârsa p. I, Leontin Pașcadi la Pir p. I, Gheorghe Porumb la Zalnoc p. I, Petru Popescu la la Camăr p. I, Teofil Miclea la Firminiș p. I, Ioan Radu Chegea p. I, Victor Cutcan la Cristolț p. I, Coriolan Pop la Siciu p. I, Rozalia Silaghi la Cățălul p. II, Elena Tătar la Tihău p. II, Maria Barboleviciu la Zăuan p. II, Lentin Farcu la Becheni p. I, Aurel Govor la Pirul-nou p. I, Andrei Bodi la Corund p. I, Valeriu Vanca la la Ferma-Clara p. I, Ioan Pop la Gădani p. I, Victor Fălăuș la Cehul-Silv.

p. IV, Ilie Marinca la Stremț p. I, Dumitru Șimonca la He-reclean p. I, Petru Lazar la Solona p. I, Florica Pleșiu Dărăbant la Chond p. II, Ștefan Bereș la Șamsud p. I, Sil-
via Russu la Choni p. II, Gheorghe Gălgău la Guruslău p. I, Ștefan Dulfu la Urminiș p. I, Iacob Luca la Cerișa p. I, Vasile Vuscan la Câmpia p. I, Elena Szekeres la Bozieș s. maghiară, Ana Feldrihan gr. de copii p. I, Elizabeta Tatai la Curtuișeni grădina de copii p. I.

2. *In mod provizor (suplinitori) au fost trecuți pe tablou:* Vasile Tătar la Aleuș p. I, Sabin Pop la Giurtelecul-Hododului p. I, Gheorghe Chioroan la Păgaia p. I, Macedon Olar la Gălpaia p. I, Vasile Părău la Sighetul-Silvaniei p. I, Gavril Boldea la Bocșița p. I, Tiberiu Góvor la Ciglean p. I, Emilia Robu la Cehul-Silv. p. VII, Lucreția Chiovari la

Halmosd p. II, Valeria Sôtér la Pereceiu p. VI, Nic. Pop la Peceiu p. I, Gregoriu Ter-hos la Brusturi p. I, Amalia Lazar la Bălan p. II, Florica Marian la Gârceiu p. II, Ioan Osian la Șoimoș p. I, Aurel Butean la Corni p. I, Eugénia Mureșan la Bobota p. III, Ana Sălăjan la Gălpaia p. II, Ghe-
orghe Savu la Moigrad p. I, Nic. Caba la Craca p. I, Gh. Corniș Pop la Jibou VII, Va-sile Pordea la Ip. p. I, Cor-nelia Ostatea la Măcriște p. II, Livia Pocol la Șumal p. II, Florica Pereșan la Boian p. II, Alex. Sabou la Giorocuta p. I, Bartha Anton la Mălădie p. I, Luiza Pop la Crasna p. II, gr. de copii, Felicia Oltean la Șimleu p. II gr. de copii, Maria Verdeș la Tarcea p. I gr. de copii, Elona Pop. la Domnești p. I gr. de copii, Maria Soran la Valca lui Mihai p. II gr. de copii.





PARTEA OFICIALĂ



In această parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiincios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

No. 3129—1929.

Transferări în alte județe

Din județul nostru au fost transferați în alte județe: Gregoriu Vișian din Zalnoc la Sesariu jud. Someș Victoria Oros din Zălau la Cluj, Maria György din Jibou la Covasna jud. Treiscaune, Remus Șenchea din Biușa la Glodeni jud. Mureș, Teodosia Margarint din Valea lui Mihai la Buru-Lungești jud. Turda. Ioan Pordea din Vălcăul de sus la Meacea jud. Arad, Ștefan Huștiu din Gălgău la Odeștii-vechi jud. Tecuci, Gregoriu Moșiu din Sighetul-Silvaniei la Eghești jud. Satu-Mare, Irina Pop din Satu-Mic la Negrești jud. Satu-Mare, Ioan Matei din Ghirolț la Satu-Mare, Traian Vitéz din Zălau la Satu Mare, Vasile Grad din Valea lui Mihai la Sânlazar jud. Bihor, Florian Cucu din Iaz la Sântelec județul Bihor, Gheorghe Oprea din Domnin la Solonț jud. Bacău și Ana Iluțiu din Bobota la Baia-Mare.

NOTĂ. Dintre posturile de mai sus rămase vacante după transferări se vor completa numai posturile din Domnin, Ghirolț și Sighet cu inv. suplinitori după numirea normaliştilor în posturile publicate vacante.

No. 3322—1929

Aplanarea conflictului dinere membrii corpului didactic din Carei

In baza ordinului On. Inspectorat școlar No. 5378—1929 comunicăm pentru informare opiniei publice dăscălești, că con-

flictul ivit între membrii corpului didactic, din Carei s'a aplănat în urma anchetelor făcute de către organele competente.

No. 3345—1929.

Inscrierea Învățătorilor la examenul de gradu II

Ministerul Instru cu ord. Nr. 54065—29 Mai 1929, în legătură cu înscrierea învățătorilor la examenul de înaintare Gr. II, ne face cunoscut, că au dreptul la inspecția specială toți cari la data publicării examenului întruneau condițiunile de stagiu pentru înscriere, indiferent de termenul, când au introdus cererea.

Zălau, la 13 Iulie 1929.

No. 3566—1929.

Direcțiuni Școlare neglijente pentru neexecutarea ordinelor

Cu ord. circ. No. 1900—1929 s'a pus în vedere tuturor dir. școlare să înainteze recensământul până la data de 20 Mai a. c.

Nu l'au înaintat următoarele școli:

Aleuș, Borza, Bodia, Dindeșitii-Mic, Dorin, Foeni, Giorocuta, Halmoșd, Oarța de jos, Stremțiu și Uileacul-Silvaniei.

Cu ord. nostru No. 2550—1929 s'a trimis imprimare pentru statistica despre situația la finea anului școlar cu termenul de 30 Iunie a. c.

Până în prezent n'au înaintat școlile:

Aleuș, Băbeni, Borza, Bodia, Cehăluțiu, Chendrea, Chilioara, Chiniz, Cioara, Coșeiu, Creăca, Drigiu, Ferma-Clara, Gărdani, Giorocuta, Halmoșd, Iaz, Istrău, Lupoiaia, Mal, Moțiș, Noșig, Oarța de jos, Panic Plopiș, Răstolț, Răstolțul-Deșert, Stremțiu, Subcetate, Șeredeu, Uilacul-Silvaniei, Ulciug, Urminiș, Vașcapauă, Vădurele

Având în vedere importanța acestor date în lipsa cărora am ajuns în situația de a nu putea satisface ordinelor superioare luate în interesul învățământului: în baza dispozițiilor Ministeriale luate în aceasta materie cu ordinul No. 56055—1929 chitanțele de plată ale Dl-ilor directori directori dela aceste școli nu se eliberează până ce se va pronunța On. Minister de unde s'au cerut dispoziții.

Zălau, la 12 Iunie 1929.

No. 3591—1929

Cursuri pregătitoare și de corigență în cursul Primar și Secundar.

Publicăm ordinul de mai jos spre știre și conformare :

No. 7329—1929. Oradea 29 Iulie 1929. Domnule Revizor, Vă comunicăm din copie ord. Min No. 23—836—1929, pentru știre și conformare :

Având în vedere, că mulți membrii ai corpului didactic soliciță aprobări pentru cursuri pregătitoare și corigență în cursul secundar, Ministerul a luat în ce privește deschiderea și funcționarea cursurilor de preparație, în timpul verii următoarele dispozițiuni ; 1) nici un curs de pregătire nu va putea funcționa decât cu o prealabilă autorizațiune a Inspectorului reg. respective ; oricine va deschide cursul fără a poseda aceasta autorizație este pasibil de pedepsele prevăzute în regul. școlare. — 2) Pentru obținerea autorizațiunii, conducătorul va face o cerere Inspectoratului scol. de reg. în care va arăta : a) Numele titlurile, specialitatea și vechimea în învățământ a persoanei însărcinate cu conducerea cursului și care își ia asumarea, răspunderea unei bune funcționări acelu curs. b) Conducerea cursului va fi încredințată numai unui titular învățator sau institutor, dacă pregătește elevii de curs primar și profesor titular dacă pregătește elevii de curs secundar. La orice curs de pregătire pentru cursul secundar trebuie să fie cel puțin 2 pregătitori unul pentru partea literară și altul pentru partea științifică. Conducătorul poate fi ajutat de unul sau mai mulți profesori cari de asemenea trebuiesc să fie persoane calificate. Se admite că la cursurile primare ajutoarele în proporție în $\frac{1}{4}$ din numărul total al pregătitorilor să fie studenți, iar la cursurile secundare să fie licențiați în specialitățile respective, c) Lista personalului didactic însărcinat cu predarea lecțiilor cu arătarea în dreptul fiecărei persoane a titlurilor, calitative, vechime, în învățământ și școala unde funcționează ; d) Lista elevilor, care cer înscrierea la cursuri cu indicarea școalei la care au urmat, și a materiei sau materiilor la care se prepară. Numărul maxim de elevi înscriși a urmă cursul va fi de 40 de aceiași clasă. e) Locul în care se va ține cursul, prezetând o schiță de plan acelu local, cu arătarea dimenziunilor și a cubajului sălii de curs indicându-

se numărul elevilor începători conform regulamentului. Localul va avea o situație cu vecinătăți acceptabile pentru școală, iar dacă este un local de școală publică, ori particulară, conducătorul va prezenta aprobarea din partea comitetului școlar sau a consiliului de administrație respectiv. 3) Pentru funcționarea în bună regulă și posibilitatea facerii controlului din partea autorităților școlare, conducătorul va fi obligat să țină următoarele înscrise: a) un dosar care să conțină toate cererile de înscriere a elevilor, arătându-se numele și pronumele fiecăruia, preparația ce voiesc a eise da domiciliul și taxa cuvenită. b) un catalog care constată frecventarea elevilor. c) o condică de prezență a personalului didactic, în care se va arăta zilnic lecțiile predate de fiecare profesor subsemnatura sa proprie. d) Un registru de taxe cuvenite încasate dela fiecare elev. e) Plata profesorilor se va face cu stat în regulă, aplicându-se taxa de 4—8% iar recepsele respective care constată depunerea la stat acestei rețineri se vor înainta Inspectoratului, la încetarea cursului odată cu raportul de încheierea cursurilor, arătându-se în același timp numărul elevilor cari au frecventat cursurile și suma încasată. Totodată Vă atragem atențiunea, că la darea autorizațiunilor pentru cursul secundar să se respecte prevederile art 17 al. final din legea învă. secundar care spune; membrii corpului didactic secundar nu vor putea fi asociați, profesorii, repetitori etc, în institute private unde se află școlari cari frecventează școala la care ei funaționează și nici lecțiuni private sau repețiuni nu pot da la asemenea școlari. În ca privește autorizarea cursurilor de pregătire pentru examenul de bacalauriat ele se dau în conformitate cu decizla No. 13774—1926, prin Direcțiunea Învățământului Secundar. În acelaș timp pentru a se da puțința și elevilor lipsiți de mijloace să se prezinte la examen în condițiunile egale cu elevii cari au mijloace materiale, conducătorii cursurilor sunt obligați să înscrie cel puțin în mod gratuit 10% din elevii săraci din numărul elevilor cu plată..

Director General:
ss. Aug. Calian.

Inspector ș f:
ss. A. Cosma.

No. 3632—1929.

Posturi vacante.

In vederea numirii de învățători in mod provizor (suplinitori) se publică posturile vacante de mai jos:

I. Posturi rurale la școlile primare.

Asuajul de jos p. II. f., *) Babța pl b. și II., Brâglez p. I. b., Băița p. II. f., Ban p. I. b., Bârsăul de jos p. II. f., Bădăcin p. I. b., Bogdana p. II. f., Bodia p. I. b., Boian-Plesca p. I. b. Buicumii p. II. f. și III., Bocșa p. II. f., Cățalul p. III. b., Căuș p. II. f., Chechiș p. II. f., Cehul-Silvaniei p. VIII. f., Cehăluțiu p. I. b., Ceheiu p. II. f., Ciurmărna p. I. b., Ciocmani p. II. f., Cuc u p. II. f., Curitau p. II. f., Chendrea p. I. b., Cioara p. I. b., Cizer p. I. b., Chieșd p. II. f. p. III. b., Derșida p. II. f., Domnin p. I. b., Doh p. I. b., Fetindia p. I. b., Ghirolț p. I. b., Horoat Petenia p. III. f., Horoatul p. I. b., Huseni p. I. b., Hurez-Ponița p. I. b., Hurez p. II. f., Iaz p. I. b., Jibou p. II. b., Jac p. I. b., Inău p. I. b., Lazuri p. I. b., Lupoiaii p. I. b., Leleiu p. I. b., Mal p. I. b., Mănau p. II. f., Mincu p. II. f., Muncel p. I. b., Orbou p. I. b., Orjița p. I. b., Oarța de sus p. I. b., Ortelec p. II. f., Panic p. I. b., Păușă p. I. b., Pria p. I. b., Prodănești p. I. b., Răstolțul-deșert p. I. b., Racova p. II. f., Racăș p. II. f., Reghea p. I. b., Rona p. I. b., Romita p. Sârbi p. I. b., Săliște p. I. b., Sâg p. I. b., Săcășeni p. II. f., Satu.Mic p. II. f., Săuca p. I. b., Supurul de sus p. II. f., Subcetate p. I. b., Scărișoara-nouă p. I. b., Șoimuș p. II. f., Șerediu p. I. b., Tășnad p. V—VI. f., Tohat p. I. b., Treznea p. II—III. f., Trestia p. I. b., Turbuța p. I. b., Uileacul-Someșului p. I. b., Unguraș p. II. f., Valea-Târnei p. I. b., Vicea p. I. b., Pădurea-Urziceni, Criștelec p. II. f.

II. Posturile rurale la grădinile de copii.

Acăș p. I. f., Andrid p. I. f., Jibou p. I. f., Hodod p. I. f., Petrești germ. p. I. f., Sanislău p. I. f., Tășnad p. I. f., Tiream rom. p. I. f., Urziceni p. I. f., Valea lui Mihai p. I. f.

III. Posturi urbane la grădinile de copii.

Carei No. 1 p. I. f. și Zălau p. I.

In posturile de mai sus vor cere numiri acei candidați, cari n'au cerut posturi până acum, ori postul cerut este publicat vacant.

Cererile timbrate legal se vor înainta pe adresa Revizoratului școlar cel mai târziu PÂNĂ LA 6 AUG. a. c. și se vor prevedea cu toate actele prevăzute la art. 113 din Legea învățământului primar. Tot asemenea și aceia, cari n'au anexat actele la cerere. Cererile primite după termen nu se vor lua în considerare:

Având în vedere, că sunt publicate și posturile completate în anii precedenți cu normaliști cu diplomă numiți în mod provizor (suglinitori) vor înainta și aceștia din nou cerere pentru numire.

Detășerile încetând cu 1 Sept. a. c., înv. detașați își vor reocupa posturile vechi, ori își vor cere din nou detașarea.

Învățătorii cari intră sub drapel nu-și pot cere acum numire în învățământ.

Zălau, la 25 Iulie 1929.

* p=post, b=post pentru bărbat și f=post pentru femeie.

Urgitare

Reamintim repeșit dlor diriginți școlari să înainteze de urgență: 1. tablou și prețul registrelor școlare pentru anul școlar viitor, 2. Declarațiile de înscriere la Casa de Credit a Corpului didactic 3. Monografiile școlare. 4. Statistica de fine de an și 5 Recensământul a căror termen au espuiat deja de mult.

Zălau, la 25 Iulie 1929.

Revizor școlar:

I. Mango.

Asociația Inv. Secția din jud. Sălaj

No. 40—1929.

Circular

Către membrii Asoc. Inv. din jud. Sălaj.

Bazați pe hotărîrea adunării generale al acestei Asoc. luată în ziua de 20 Iulie a. c. invităm pe toți membrii ca până la data de 1 Septembrie a. c. să-și achite taxa de membru pe anii 1928 și 1929, Lei 100 de fiecare an, precum și taxele restante pe anii 1919—1926.

Intrucât dnii membrii nu vor răspunde prezentului nostru Circular, avem autorizația adunării gen. să purcedem pe calea legii față de toți aceștia, ceea ce va aduce cu sine cheltueli superflue, care însă se pot evita.

Taxele se vor trimite dlor Casieri de subsecții, ia aceștea vor transpune sumele încasate cu tabloul celor, cari au achitat, dlui Casier gen. (Iuliu Cărporeanu Ortelel posta Mirșid), până la 15 Sept. a. c. fără nici o întârziere.

Șimleu, la 23 Iulie 1929.

II

No. 42—1929.

Către dnii Casieri a subsecțiilor

În legătură cu sârția noastră No. 11 dela 28 Aprilie a. c. și bazați pe hotărîrea adusă de de adunarea gen. din 20 Iulie a. c. Vă invităm stăruitor și pentru ultima dată, ca cel târziu până până în 15 August a. c. să binevoiți a ne înainta Conturile de gestiune de pe anii 1919—1926 împreună cu actele justificative și raport de fiecare an separat, asupra taxelor ce s'au încasat dela membrii precum și un tablou din care să se evidențieze că, care dintre membrii mai este în restanță și cu ce sumă, deoparte ca în urma autorizației dată de ad. gen. să putem încasa restanțele, dacă va trebui și pe cale judecătorească, de alta parte să putem preveni viitoarei ad. gen. o situație reală asupra averii Asoc. pentru verificare și primirea absolutului.

Domnii Casieri de subsecții, atât cei din trecut cât și cei actuali, întrucât nu s'ar conforma prezentei noastre hârtie vor suporta cosecințele, căci Com. Central sub răspundere este îndrumat să clarifice în cel mai scurt timp această situație intolerabilă.

Șimleu, la 23 Iulie 1929.

III

No. 43—1939.

Revenim din nou și de data aceasta pentru ultima oară asupra Circularucui nostru No. 53—1928 publicat în No. 1—3 anul 1929 a revistei «Școala Noastră» și rugăm stăruitor pe fiecare din Colegi cate a primit spre vânzare broșura lui E. Pocola «Unirea sufletească națională», ca prețul acestei broșuri, fără întârziere să-l trimită Casierului general al Secției, iar broșurile nevândute, întrucât ar fi și de acestea să ni-le restituie de urgență ca să le putem valoriza pe alta cale.

Dnii cari nu se vor conforma, vor suporta consecințele, neluând asupra noastră nici o răspundere.

Șimleu, la 23 Iulie 1929.

Președinte,
(ss) SIMION OROS.

Secretar,
(ss) VALERIU LOBONȚIU.

Raport

asupra activității Asoc. Inv. Secția din jud. Sălaj în cursul anului 1928, către adunarea generală convocată la Zălau pentru ziua de 20 Iulie 1929.

Onorată Adunare Generală

Venim iar să vă raportăm despre activitatea Secției noastre, dezvoltată dela ultima sa adunare generală.

În anul trecut 1928, Secția ora să-și țină adunarea generală în acest oraș, în prezinua conferințelor oficiale convocate pe județe de către forurile în drept. Dar opreliștea congresului învățătorilor ardeleni convocat la Turda pentru zilele de 27—28 August, pe urmă amânarea — fără motiv — a conferințelor oficiale au fost motivele pentru cari noi nu ne-am putut întruni, pentru a discuta, ca corporațiune, unele chestiuni dintre cele mai importante, chiar vitale pentru noi.

Între astfel de împrejurări și având avizul Prezidiului Asoc. gen. Cluj, am așteptat dispoziția Ministerului Instr. privitoare la opreliștea întrunirilor libere ale învățătorimei, fie în congres, fie pe județe, ca Secției. După multe stăruințe și intervenții, în sfârșit s'a convocat congresul la Cluj pentru zilele de 26—27 Dec. La acest congres ne-am prezentat și noi cu un memoriu în care am arătat (în 19 puncte) doleanțele și dorințele noastre, pe cari atât Consiliul general al Asoc. gen. Inv, cât și Congresul le-a acceptat, trecându-le ca dezideratele sale, chestiuni ale căror realizare le dorea și dorește și azi întreaga învățătorime din țară.

Unul dintre aceste desiderate deja este realizat. Art. 224 din legea înv. primar privitor la încadrări s'a modificat în favorul învățătorimii.

Abstrăgând dela împrejurările sus expuse, Secția noastră a continuat să lucreze prin subsecțiile sale de plasă, căutând a rezolva prin o muncă unitară, stăruitoare și conștientă problemele cari i-se înpuneau spre realizare.

Nu ne putem însă lăuda cu un progres mai pronunțat în chestiunile cari ne priveau mai deaproape. Aceasta pentru motivul că, cu toții am dat prea puțină atenție și seriozitate problemelor cari ne preocupau și cari nu sunt luate din programul de muncă al nostru și cari vor avea menirea să ne fie bază solidă

în viitor, căci ne-a lipsit — să recunoaștem — unirea sufletească, solidaritatea fără de cari nici în viitor nu vom putea produce mai mult, ca în anul ce acum încheiem.

Primul loc dintre multele probleme ce așteaptă rezolvare, îl ocupă chestiunea Căminului Invățătorilor. Acest Cămin nu-l poate face un singur om, o lipsă de contribuția tuturor.

E timpul înfăptuirilor operelor mari. Nu ne putem azi mărgini numai la discutarea lecțiilor practice și a conferințelor didactice. Trebuie să ne gândim și la persoana noastră la tagma noastră și mai ales la viitorul nostru și la generația ce ne va urma.

Trebuie să avem inițiative și trebuie să aducem jertfe chiar și materiale dacă ni se cer. Nu ne putem ascunde, nu mai putem să mai stăm sub valul întunerecului nepăsători, nu putem fi pasivi, căci pasivitatea noastră ar însemna peirea noastră, rușinea noastră.

Nu putem tăgădui, că timp de 10 ani am lucrat fără să avem statute și astfel toate acțiunile noastre aveau o bază puțin sigură; iar traducerea în fapte a hotăririlor ce se luau, era în cele mai multe cazuri dubioasă.

Nu mai putem tolera pentru viitor o astfel de situație. În trecut ne-a caracterizat munca conștientă și nizuința de a fi printre cei dintâi, cari năzuiesc la asigurarea unui viitor cât mai favorabil. Și dacă în trecut a fost așa, ce poate să ne pună piedici ca să nu ne putem manifesta azi mai mult ca atunci?

Răspunsul e scurt: nimic, absolut nimic!

În țară liberă, trebuie să ne simțim liberi. Și simțindu-ne liberi, trebuie să avem mai mult dor de lucru, mai multă dragoste de sine, mai mult altruism și mai puțin pesimism. În caz contrar ori cât am dori o înaintare, o ridicare a tagmei noastre, fie pe ori și ce teren, aceasta va fi o dorință efemeră numai.

Deci a doua problemă de căpetenie este aprobarea proiectului de statute a Secției, pe baza cărora, în mod firesc va urma, căci trebuie să urmeze, reorganizarea noastră conform spiritului timpului și această reorganizare va fi leagănul înfăptuirilor de mult și de mulți dorite, și vom putea sta atunci alături de alte Secții, cari de mult ne-au întrecut.

Să urmăim proverbul: „Ce poți face azi, nu lăsa pe mâine“, căci numai atunci ne vor binecuvânta memoria cei ce ne vor succeda.

Privitor la răspândirea culturii în masele mari dela sate

putem înregistra un progres mai mult decât lăudabil. Activitatea noastră extrașcolară, manifestată în ședințele Cercurilor și Centrelor culturale, a întărit credința în popor, că noi, apostolii culturii, învățătorii, ne facem datoria plin și îndesat. Prin aceasta, activitate culturală ce am dezvoltat în ultimul timp mai ales, am câștigat încrederea poporului pentru noi, și prin noi pentru țară și Suveranul ei.

Relativ la membrii, cu regret trebuie să vă raportăm că, Secția noastră n'a fost scutită de evenimente triste, produse prin moartea unora dintre cei mai valoroși membri ai ei. Ne împlinim o prietărie amintind la acest loc trecerea din viață la cele vecinice a următorilor fost membri ai Secției: Iosif Cosmuța inv. dir. Santău, Cicerone Mureșan inv. dir. Cățălul, Lucreția Iluțiu inv. Bobota. Laurențiu Moldovan Andrid, Demetriu Gheorghiu Mal, Coriolan Borota Valea lui Mihai, Margareta Szasz Cehul-Silvaniei, Vasile Forró Corund, Gheorghiza D. Mihalache m. Buceșa Zălau.

Când vă facem acest raport, rugăm Onor. Adunare generală ca în conformitate cu uzul observat până acum în aceasta privință să dea expresiune durerii sale asupra acestor pierderi.

Nu putem trece cu vederea nici împrejurarea că dl. Gavril Gălgău inv. dir. în Halmoșd, membru al Secției noastre, după o activitate bogată de 44 ani de dascălie, a fost decorat cu medalia „Răsplata muncii cl. I.“ care s'a pus pe peptul susnumitului de către dl. Ioan Mango revizorul școlar al județului, în cadrele unei serbări frumoase, aranjată din acest prilej în ziua de 5 Mai a. c. de către centrul cultural din comuna amintită asistând autoritățile locale, învățătorii din jur și întreg poporul din comună. Sentimentele de stimă ale învățătorimei din județ, le-a tălmăcit Președintele Secției.

După aceste lăsăm să urmeze o dare de seamă mai amănunțită asupra situației, mișcării, și activității singuraticelor organe ale Secției și asupra momentelor mai importante din viața acestora, dela ultima adunare generală.

I. *Biroul central*: Acesta a ținut seamă de hotărârile ad. gen. și a Com. central și dezideratele formulate le-a înaintat forurilor în drept pentru soluționare. A fost legătură între Secție și Asoc. gen. Învățătorimea are drepturi-câștigato și drepturi legale. Pentru asigurarea acestor drepturi a luat contact cu centrul dela Cluj. Trebuie ca membrii să sprijinească mai mult

și să încurajeze toate nizuințele, mișcărilor Prezidiului în nădejdea unui rezultat și mai bogat. A rezolvit agendele și actele intrate dela adunarea generală până în prezent. Prin circulare și cu graiul viu a dat îndrumări asupra unor chestiuni de interes general, ce atingeau direct pe colegi. În toate chestiunile școlare și de interes profesional de câte ori i-sa dat ocaziunea, Prezidiul a căutat să obțină succesul dorit.

II. *Ședințele comitetului central.* Com. central dela ultima adunare gen. a ținut 6 ședințe, rezolvând chestiunile cari au căzut în competența sa și s'a nizuit să fie în curent cu toate afacerile ce privesc Secția ca atare precum și pe membrii ei ca învățători.

1. În prima ședință ținută în Carei în ziua de 18 Dec. 1927, în cadrele unei festivități organizată de Cercul cultural Carei se face predarea diplomei de onoare dlui Gheorghe Pteancu ales ca membru onorar în ad. gen. a Secției ținută în Septembrie acelaș an.

2. A doua ședință se ține în 21 April 1928 în Zălau. Din raportul prezidial se află că: a) S'a cerut Com. școl. jud. trecerea și aprobarea în bugetele școlare a unei sume oarecare pentru Căminul Inv. b) S'a cerut dela Com. școl. jud. un ajutor de 200 mii lei pentru Cămin; c) S'a cerut prefecturii județene aprobarea în bugetele comunale a unei sume cât de minimală pentru fondul Căminului d) S'a cerut Min. Instr. aprobarea reținerii pe state a cotizației de 1200 lei pentru Cămin, ceea ce numai în parte s'a aprobat. Chestiunea aceasta e sub rezolvire în Minister. e) S'a cerut dela Min. ajutor pentru Cămin. f) Chestiunea înființării Căminului se discută din nou, iar dl. revizor Ioan Mango promite cu aceasta ocaziune tot concursul său pentru realizarea cât mai în grabă a acestei dorinți a învățătorimei. g) Se discută problema înființării unei bănci învățătorești. h) Se face controlul jurnalului de cassă pe anii 1919 - 1926. i) Privitor la anomaliile cu ridicarea lefurilor ia măsuri. Pe urmă fixează problemele de discutat în adunarea subsecțiilor: 1. Banca Învățătorescă, 2. Salarizarea, 3. Căminul Învățătorilor, 4. Conferințele: Creșterea copilului în epoca școlară și Importanța educației fizice în școala primară.

3. A treia ședință se ține la 2 Iulie 1928 în Zălau, cu care ocaziune se face din nou controlarea jurnalelor de cassă a Secției și a subsecțiilor.

4. A patra ședință se ține în 14 Iulie 1928. Se discută pro-

iectul de statute a Secției; se fixează timpul, locul și programul pentru adunarea generală.

5. A cincea ședință se ține în Zălau în ziua de 30 April 1929. Președintele își face darea de seamă asupra demersului Congresului dela Cluj ținut în zilele de 26—27 Dec. Anunță că a câștigat pentru Secție o bibliotecă constatătoare din 153 broșuri. În sfârșit stabilește programul de muncă pentru adunările subsecțiilor de plasă, precum și ziua locul și programul adunării generale pentru anul în curs.

6. A șasa ședință se ține în 19 I. crt. în Zălau, când se formulează în mod definitiv textul procesului de Statute a Secției, se discută propunerile întrate pentru adunarea generală și le disignează raporturi diferitelor probleme puse la ordinea zilei pe urmă se aprobă hotărârile luate de subsecții în ședințele de toamnă și primăvară.

III. *Subsecțiile.* Au prestat o activitate îmbucurătoare.

În baza rapoartelor și a proceselor verbale întrate arătăm acum activitatea fiecărei subsecție aparte.

1. *Subsecția Bocșia.* Președinte Dumitru Gozar înv. Coșei. A desfășurat o activitate apreciabilă. Din conferințele ce s'au rostit și din discuțiile urmate se vede un interes deosebit al membrilor față de problemele puse la ordinea zilei. A ținut două adunări. În prima adunare s'au discutat problemele: Căminul Inv. Banca Inv. Anomaliile cu ridicarea salariului. S'au citit două conferințe: „Creșterea copilului în epoca școlară“ de Petru Ardelean înv. în Bocșia și „Importanța educației fizice în școala primară“ de G. Șimonea înv. în Hereclean. În a doua adunare ținută în 1 Iunie 1929 în Zălau s'a făcut alegerea biroului. Președinte Alexandru Pop Zălau, Vicepr. Romul Șipoș Curitau, secretar Teodor Crețu Hereclean, casier Traian Viteaz Zălau. S'a discutat proiectul de statute a Secției și a Căminului Inv. — Ștefan Ilășvai înv. în Crișeni își citește conferința „Educația morală a satelor.“

2. *Subsecția Bucium.* Președinte Alexandru Coșuțiu înv. dir. Tresnea. A lucrat mult și cu spor contribuind la ridicarea prestigiului învățătorului. A căutat să dea soluționări nimerite problemelor ce s'au pus în discuție. A ținut două adunări. În adunarea ținută în 12 Iunie 1928 s'au discutat problemele: Căminul Inv. Banca Inv. și anomaliile cu ridicarea salariului, care problemă a agitat mult, dar cu drept învățătorimea. S'au citit conferin-

tele: „Creșterea copilului în epoca școlară“ de Gheorghe Hobjilă inv. în Creaca și „Importanța educației fizice în școala primară“ de Gheorghe Pop inv. în Bucium. A doua adunare se ține în 28 Maiu 1929 în Unguraș. Mocean Olar inv. în Gălpăia a ținut o lecție practică din compunere cu cl. IV. inv. Ioan Sabou cetește disertația Educația morală a satelor, s'a mai discutat proiectul de statute a Secției, în urmă s'a ales noul birou, rămânând ca președinte Alexandru Coșuțiu.

3. *Subsecția Carăi.* Președinte Teodor Boșca inv. dir Carăi. Este una dintre cele mai active. A depus o muncă sistematică preocupându-se de toate chestiile privitoare la rindicarea nivelului învățătorimei. A ținut două adunări. În prima adunare, care s'a ținut în 10 Iunie 1928 în com. Cjumești, inv. Luiza G. Grama din Carăi cetește conferința „Creșterea copilului în epoca școlară“, Gheorghe Iancu inv. în Carăi desvoltă subiectul: „Importanța educației fizice în școala primară,“ iar Teodor Boșca — Carăi vorbește despre: „Educația copilului în diferitele vârste,“ A ținut lecție practică inv. din loc Ilie Cheregi cu cl. I. exerc. intuit, După pauză vorbește Ioan Turdean inv, despre „Problema salarizării.“ Se mai discută problema Căminului Inv. și Banca Inv. — Dl Gheorghe Pteanu la propuneri cere a se lua măsuri pentru lichidarea fondului fostei Reuniuni a inv. gr. cat.români de pe teritoriul Arhidiaconatului părților Sătmărene aparținătoare Diecesei gr. cat. de Oradia. A doua adunare se ține în 2 Iunie 1929 în Carăi. Ioan Cleja inv. Carăi vorbește despre „Solidaritatea în muncă și organizarea noastră profesională,“ arătând necesitatea: 1. Unui organ de publicitate profesional independent. 2. Unei bănci învățătorești. 3, Unui Cămin al învățătorilor. 4. Unei societăți de înmormântare și 5. Sanatorii. Gheorghe Veres inv. dir. Vezendiu, într'un raport binedocumentat espune modificările trebuitoare legii inv. primar, iar Ioan Cleja propune a se cere amplificarea mai multor Art. din lege. Se discută proiectul de statute a Secției. În urmă se alege noul birou: Președinte Ioan Cleja — Carăi, vicepreședinte Vasile P. Văleanu — Vezendin, secretar Ioan Silaghi, bibliotecar Gheorghe Iancu — Carăi, cenzori: Ioan Suhani și Grigorie Rusu.

4. *Subsecția Cehul-Silvaniei.* Președinte Paul Miclea inv. dir. Cehul-Silvaniei. S'a nizuit să fie în curent cu toate chestiile cari o preocupă. A ținut trei adunări. Prima în 21 Mai 1928 în Cehul-Silvaniei. Ține o lecție practică Valeria Mureșan cu cl. IV. din

geometrie despre cerc. Valeria Trifu inv. în Ceh vorbește despre: „Educația fizică în școală“ S'au discutat problemele Căminului Inv. A doua adunare se ține în 18 Februarie având la ordinea zilei actualități. A treia adunare s'a ținut în 30 Maiu 1929. Dna Dr Boitor inv. cetește conferința despre: „Educația morală a satelor.“ Se pune în discuție proiectul de statute a Secției. În sfârșit se alege noul prezidiu. Președinte: Paul Miclea — Cehul-Silvaniei, vicepreședinte Gheorghe Șimon, casier Tiberiu Bud, secretar Victor Falăuș.

5. *Subsecția Crasna.* Președinte Ioan Dragoș inv. dir. Cățălușu. Are membrii în număr redus, fiind între susbecții cea mai mică. A lucrat însă cu zel și mult. A ținut două adunări. Prima în 5 Iunie 1928 în Crasna discutându-se problema Căminului Inv. Banca Inv. și anomaliile ca ridicarea salariilor. Se ceteșc două conferințe: „Creșterea copiilor în epoca școlară“ de Gavril Moigrădeanu și Importanța educației fizice în școala primară“ de Gogu Tănăsescu. A doua adunare se ține în 5 Iunie 1929 în com. Stârciu. Se ține o lecție practică cu cl. III. din gramatică „Fraza“ de către inv. Emilia Nagy. Dumitru Petculescu — Marin, cetește conferința: Educația morală a satelor“. La propunere se discută ord. Rev. școl. No. 2525 și 2419—1929 prin cari ordine se comunică dispoziții contrare legii inv. primar. Se alege în sfârșit biroul. Președinte Nicolae Căprariu — Horoat Petenia, vicepreședinte Victor Cordiș — Crasna, secretar Gavril Moigrădeanu — Cățălul, casier Traian Hendea — Vârșolt.

6. *Subsecția Jibou.* Președinte Dumitru Ilea dir. Jibou. A desfășurat o muncă conștientă depusă în serviciul învățământului și al membrilor Secției. A ținut două adunări. Prima în 27 Maiu 1928. Lecția practică din geometrie în cl. IV. o ține George Gălgău inv. în Tihău. Disertație citește George Oprea inv. în Domnin despre: „Importanța educației fizice în școala primară.“ Se pune în discuție problema căminului, Banca Inv. și Salariizarea. Adunarea a doua se ține în Jibou în 6 Iunie 1929. Corniș P. George inv. în Jibou ține lecție practică, iar Tiberiu Pop inv. în Aluniș disertează despre „Educația morală a satelor.“ Se trece apoi la dezbaterile proiectului de statute a Secției. Subliniem propunerea dlui Nicolae Nistor revizor școlar, care tinde a scoate în evidență activitatea bărbaților reprezentativi cari au muncit pentru consolidarea tânărului nostru stat, în consecință să se facă o privire spre cei 10 ani de activitate dăscălească reliefând pe oamenii

de școală, cari au contribuit la organizarea și încheierea învățământului primar din acest județ

7. *Subsecția Șimleul-Silvaniei.* Președinte Valentin Câmpian inv. — Șimleu. A dezvoltat o frumoasă și bogată activitate. A ținut două adunări: prima în 2 Iunie 1928. Cu aceasta ocaziune Dna Victoria Orian Dr Sabo — Șimleu a ținut o coferiță ocazională despre: „Insomnătatea sărbătorii zilei mamelor.“ Traian Cionfi inv. Măeriște vorbește despre „Activitatea și literatura lui Gheorghe Coșbuc.“ S'au discutat apoi problemele Căminul Inv. Banca Inv. și Salarizarea. Silvia Taloș inv. în Giurtelec ține lecție practică din geografie cu cl. III. S'a mai cetit coferința: „Creșterea copilului în epoca școlară“ de Simion Oros — Șimleu. Adunarea a doua se ține în 8 Iunie 1929. De data aceasta lecție practică ține Gheorghe Hobjilă inv. Criștelec cu cl. III. din gramatică. Traian Cionfi vorbește în coferința sa despre: „Educația morală a satelor.“ Se discută apoi proiectul de statute a Secției. Trecând la alegerea noului birou, au fost aleși: Președinte Simion Oros — Șimleu vicepreș. Dumitru Pop — Giurtelec, secretar Valeria Lobonțiu, casar Ioan Zdritea — Porți.

8. *Subsecția Supurul de jos.* E bine disciplinată. Lucră neobosit în toate direcțiile. A ținut două adunări. Prima în 31 Maiu 1928 în com. Supurul de jos. S'au discutat problemele Căminul Inv., Banca Inv. și Salarizarea. A ținut lecție practică Ioan Răcaru. S'a cetit conferința „Importanța educației fizice în școala primară“, de Andrei Sabou inv. dir în Acăș. A doua adunare s'a ținut în 30 Maiu 1929 în Supurul de jos. Aici s'a discutat proiectul de statute a Secției. S'a ținut lecție practică de către inv. Ioan Ardelean în cl. II. din gramatică și s'a cetit coferința „Educația morală a satelor“ de către Patriciu Pop. S'a ales apoi biroul: Președinte Patriciu Pop, vicepreședinte Andrei Cosma — Supurul de sus, secretar Andrei Sabou — Acăș, casier Gh. Miclea, censori: A. Procup și A. Ignea, bibl. Elena Gărbău.

9. *Subsecția Tășnad.* Președinte Ioan Filip inv. Tășnad. Și-a dat toată niziunța pentru a duce la bun sfârșit problemele puse la ordinea zilei. A ținut două adunări. Prima în 31 Maiu 1928. Lecția practică o face Cristina Marineas din Șt. naturale cu cl. III. E apreciată conferința ținută de Dl. Emil Pocola subvizor școlar despre: „Datoria școlii românești“; mai disertează V. Popa despre „Educația fizică în școala primară.“ S'au discutat proble-

mele Căminului, Băncilor și Salarizarea. A doua adunare se ține în 27 Maiu 1929. Lecția practică din partea lui Gheorghe Bălaj inv. în Tășnad din compunere cu cl. IV. Coriolan Ilieș își citește conferința: „Educația morală a satelor,” pe urmă să discută proiectul de statute a Secției. Treccând la alegerea biroului acesta a fost reales. Președinte Ioan Filip, vicepreședinte Vasile Radu, secretar Ioan Silaghi, casier Ioan Heletca.

10. *Subsecția Valea lui Mihai.* Președinte Nicolae Chirvai inv. dir în Pișcolt. Din rapoartele intrate putem constata o activitate laborioasă A ținut două adunări. Cea dintâi în 9 Iunie 1928 în Valoa lui Mihai. S'a ținut o lecție practică din partea dș. Emilia Șimon cu cl. III. Au urmat apoi conferințele „Cresțerea copilului în epoca școlară” de Iosif Mureșan, „Importanța educației fizice în școala primară” de Paul Șinca. S'a trecut apoi la discutarea problemelor: Căminul, Banca Inv. și Salarizarea. A doua adunare s'a ținut în 4 Iunie 1929. Lecția practică o face Paul Șinca din geografie „Granițele patriei noastre.” Gh. Roșca inv. în Valca lui Mihai și-a cetit disertația „Educația morală a satelor,” iar Gh. Pop inv. în Șimian vorbește despre „Psihologia copilului în vârstă de școală.” Să discută proiectul de statute a Secției. Să alege în sfârșit biroul: Preșeginte Nicolaie Chirvai, vicepreședinte Traian Tămaș — Șilindru, casier Ioan Covaciu — Valea lui Mihai, secretar A. Sabou Vașad, controlori: C. Albu și Șt. Șeștar.

* * *

Raportul special asupra averii Secției și a fondurilor pe cari le va prezenta Casierul general ne va da o icăană clară de situația în care se află.

* * *

Onorată Adunare Generală!

Din cele espuse mai sus Vă puteți forma opinie asupra activității ce a depus Secția noastră în cursul anului trecut. Din datele înșirate se va putea aprecia intrucât am progresat față de anii trecuți.

Dar să nu uităm un lucru, acela anume, că activitatea noastră numai atunci va fi încoronată de succesul dorit, dacă vom avea o *voință tare*, care să stea la baza acțiunii noastre a tuttora. În acest caz, și numai în acest caz putem fi mai mult decât siguri, că cu cât timpul va înainta, cu atât *forța* noastră va crește.

Să fim solidari, căci în unire e putere.

În urma celor espuse Comitetul central își ia voia a propune, iar On. Ad. Gen. să binevoiască :

1. a lua act cu aprobare de raportul general, aprobând toate demersurile ce a făcut Comitetul
 2. a da espresiune durerii pentru pierderea membrilor decedați.
 3. a aproba contul de gestiune.
 4. a aproba proiectul de buget.
- Șimleul-Silvaniei, la 2 Iulie 1929.

Președinte :

Simion Oros

Secretar :

Dumitru Alunar,

BCU Cluj / Central University Library Cluj



Erata

La pag. 398, ord. No. 3632—1929. Posturi vacante.
Bălan p. I b.
Chieșd p. II f. NU-I VACANT.